

Mensur Memić

Predsjednik Sportskog saveza Sandžaka

Novi Pazar

SPORT I POLITIKA

Raspadom Jugoslavije i uspostavljanjem novih društveno-političkih odnosa došlo je do bitnih promena u sportskim organizacijama i uopšte u fizičkoj kulturi. Odnos društva i sporta u društvu menja se prema sportu, uticaj lokalne samouprave je prisutan na funkcionisanje sportskih organizacija. Sve su to faktori koji utiču na razvoj i funkcionisanje sportskih organizacija. Posebno je važno naglasiti uticaj sportskih aktera (aktivini sportisti, funkcioneri, menadžeri, sportski treneri, novinari i ostali) i njihov odnos prema promenama u sportu.

Sagledavajući značaj i uspostavljanje nove demokratske vlasti dolazi do značajnih promena u organizaciji sportskog života, dolazi do novog organizovanja kao i novih oblika u primeni mnogih tokova i novih stavova prema sportu uopšte. Promene u organizaciji sporta sagledane su u skladu sa promenama u društvu.

Sport i politika su dvije velike pojave i ljudske aktivnosti koje imaju koliko razlike i toliko i drugih sličnih segmenata. Novo društvo tj., demokratsko društvo nužno njeguje realizaciju sporta – politike. Rekli bismo, da su to dominiracije fenomeni modernog društva.

Kao takvi, oni se ispoljavaju na razne nužne načine i imaju različite funkcije. Koliko imaju razlike, toliko imaju i sličnosti. Svi mi koji sudjelujemo u jednoj ili drugoj sferi dobro znamo, sa društvenog tj. sa sociološkog aspekta koliko su dvije društvene komponente povezane i međusobno uvjetovane. Zašto to kažemo: zato što budućnost sportista ovisi od budućnosti političke volje. Kada kažemo, koliko omogućava ili daje nadu za razvoj podstiče mogućnosti, da se mladi ljudi u toku svog razvoja mogu baviti sportskim disciplinama. S druge strane, politika ovisi od sportskih inastitucija u kreiranju raspoloženja mladih ljudi, da njihovi kadrovi dobiju opšti i društveni legalitet.

Kao prema jednom relevantnom primjeru, sjetimo se uzora da je pokojni premijer Srbije dr Zoran Đinđić, bez obzira što je bio po vokaciji filozof, vrlo je često bio viđen na eletnim sportskim takmičenjima (košarkaškim, fudbalskim, tj. derbijima). Zatim postoji i primjer iz Podgorice, premijer Crne Gore Milo

Dukanović je bio prisutan na mnogim košarkaškim utakmicama. Takođe i u Sandžaku, dr. Sulejman Ugljanin, sadašnji političar, često je bio viđen na sportskim utakmicama. Dakle, ovi poznati političari su svojim primjerima i odvajanjem vremena željeli da daju do znanja, da su bili zainteresirani za razvoj sporta u svojoj sredini.

Prema tome, ova dva pojma se mogu i bliže definirati. Sport kao aktivnost i kao poziv, predstavlja specifičan vid orijentacije mladih ljudi u cilju njegevanja viteških igara, a sve u cilju oblikovanja zdravlja i postizanja rezultata. Međutim, to nisu jedini ciljevi, kroz sport postiže se veliki broj druženja, upoznavanja, te stvaranje prijateljstva. Pored toga, do izražaja dolazi njegevanje najboljih tradicija društvenog života. Kroz sport ljudi se, dakle, brže upoznaju, zatim ispljavaju svoje fizičke i moralne osobine, jer sport, kao što je poznato, oplemenjuje ljude. Sportisti su uglavnom kosmopoliti, njima smetaju granice. Oni, kroz sport čuvaju kulturno nasljeđe naroda i zemlje, kojoj pripadaju. Dakle, sport ima kolektivnu ulogu.

Sociološki gledano, sport je značajan element društvenog života ljudi. Kad je izvršen atentat na fudbalskog funkcionera, predsjednika Fudbalskog saveza, Bulatovića, jasno se videlo, koliko je bilo uzdrmana naša javnost, da se moralo preispitati sve okolnosti tog slučaja. Čak je bio i sazvan hitan sastanak Fudbalskog saveza i sva fudbalska takmičenja su bila odložena. Sportisti su pokušali da otkriju krivca ovog zlodjela, naravno sa mogućom političkom konotacijom!

To nije sve. Postoji veliki zaokret nakon pada komunizma, koja je ova mjesta dovela u konfuzna stanja. Neki rivaliteti između mjesta su postojali, pa je dolazilo do raznih trzavica na loklanom i racionalnom nivou. Da ne idemo dalje, takva atmosfera se širila između Novog Pazara, Sjenice, Tutina i td. To je teško utjecalo na stvaranje raznih socioloških stereotipa, koji su proizvodile netrpeljive odnose među ljudima. Tako da su mnogi politički skupovi odvijali na sportskim terenima. Poznato je, da je 29. jula 1990. godine, na Gradskom stadionu u Novom Pazaru promovirana Stranka demokratske akcije, na kojem je bilo prisutno preko 40.000 ljudi.

Drugi pojam razgovora, jeste POLITIKA. Šta je, zapravo, politika? Prema mišljenju istaknutih filozofa, sociologa, pravnika, *politiku* - možemo definirati kao djelatnost, odnosno aktivnost koja rukovodi drugim aktivnostima i poslovima. Prema tome, politika je u biti proces ispoljavanja, vladanja, a to znači da politika ima svoj predmet aktivnosti, koje se sastoje u vladanju drugim društvenim grupama i narodima. U tom kontekstu, se sastoji njena teorijska i praktična funkcija. Zatim, politika se temelji na ispitivanju javnog mnjenja preko kojeg se ispoljava njena vlast. Otuda, postaje razne grupacije zemalja, sa

različitim političkim uređenjem. U tom slučaju, imamo jedno kompleksno pitanje, koje se tiče čovjeka i raznih grupa partija, pa sve do Organizacije ujedinjenih nacija. U politici su bitni svojinski odnosi, zatim vjerska, kulturna, politička mjerila od čijeg historijskog ambijenta zavisi model države koji se primjenjuje u društvu, tj. koji se ostvaruje na razne načine.

Poznata je situacija u našem društvu da je 1991. godine, došlo do konflikata, tj. da je došlo do pucanja šavova između sporta i politike. Sjetimo se skandalozne utakmice, u Splitu i Zagrebu, između Dinama i Crvene Zvijezde, na stadionu Maksimir. Došlo je do ekcesa, stvorena je mingaška politička scena, tadašnje Srbije i Crne Gore, u kojoj je dominirajuću ulogu imao vladajući Miloševićev režim. Tada je sport propadao na razne načine. Došlo je do nemilih konfliktnih scena. Dugo vođeni dijalog doveden je do oskudnih scena. Kada je došlo do prekida narušavanja razgovora, tada je relevantni pokazatelj stvorio jedno tako opako stanje posljedica koje se zove »RAT«. Na taj način, došlo je do rata, pa mi kultura govora ne dozvoljava na podsjećanje gnusanih djela stvaranje novih državica, kao što je pogninućem više stotina ljudi, silovanje žena, na prognanih na milione ljudi, nedužnih civila.

To je učinio sukob između sporta i politike. A to znači, da je došlo do involucije na prostoru čitavog Balkana. Nisu se mogli kretati ljudi mirno u svom gradu.

ZAKLJUČAK SA NEKOLIKO SEGMENTA

Jedna zemlja ako teži da bude demokratska, ona se mora decentralizirati u takvim evropskom standardnom razvoju društvenog života. Moglo bi se pomoći, da društvo izađe iz krize. Njegovanje najboljih tradicija na sportskim takmičenjima, i posebno druženjima ljudi, na sportskim terenima međusobnom upoznaju i time dopunjuju sebe i svoju kulturu.

Čovjek ne može da opstane kao jedinka, jer je u biti društveno biće. Jer, favorizovanje sporta i sportskih takmičenja i ljudima svih takmičara, a posebno među mladima dobro raspoloženje, jedne demokratije, politika daje nadu za bolju budućnost. Međutim, razne izjave velikodostojnika predstavlja najgrublji način dovodenja života sportista u pitanju. Otuda novi **ključ** sportskih igara, odnosno sandžačkih igara u kontekstu modernog sandžačkog društva. Svakako, sportisti i sportka takmičenja, doprinose, oslobađaju od raznih predrasuda. Iz svega ovoga možemo izvući korisnu humanističku pouku:

Bolje je sto godina pogrešno pregovarati, nego jedan dan ratovati!

LITERATURA

1. Nestorović, S.: Igre na tromeđi, Priboj, 1970.
2. Međedović, E., Memić, M.: Uticaj Sandžačkih igara na razvoj sporta I fizičke kulture Sandžaka, Prvi kongres pedagoga fizičke culture Srbije, 2004.
3. Međedović, E., Memić, M.: Vaspitno-obrazovne funkcije Sandžačkih igara, Letnja škola pedagoga fizičke kulture, Soko Banja, 2003.
4. Dnevna i periodična štampa.
5. Mužić, B.: Metodologija pedagoškog istraživanja, Svetlost, Sarajevo, 1976.
6. Živanović, N.: Prilog epistemologiji fizičke kulture, Panoptikum, 2000, Niš.

Mensur Memić

Sport union of Sandzak

SPORT AND POLITIC

ABSTRACT

Sport and politic are two big appearance and human activities which have as difference so the same segments. New society, democratic society necessity cultivate realization of sport-politic. We could say they are dominates phenomens of modern society. Like this they are manifestationed on the different necessity ways and have different roles. They are sa different as same. Everybody who take part in one or other sphere know from society from sociolog aspect how are two society components connected and reservationed beetwen. Why I am telling it: because the future of sportsmen depend from the future of politics will. Its needed to show how politic manage or give s the hope for development and animate possibility that young people during their evolution can do sport. Politic also depend from sports institutions on creation mood of young people that their cadres got general and society dope. These two concepts can be near define. Sport as activity and as a appeal represent specific sights orientation of young people in aim curing knight games and everything in aim of health formation and effort of results, but they are not only meanings, through the sport can progress and big number acquaintance, friendship and intimacy, through sport ali cultural heredity can be keeping and the lands vvhich belong. Sport sociological looking is important element society life people. Second concept-politic, according to the famous politicians we can definite as a action that direct with another activities and business. Politic is substance, process of manifestation, manner, and it mean that politic has its subject activities vvhich is consist on behaviour other social groups.